

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

Horváth tanár úr születésnapjára...

Méltó módon ünnepelte meg a gödöllői Halgazdálkodási Tanszék vezetése, mai nevén Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Akvakultúra Környezetbiztonsági Intézet (MATE AKI) a tanszék alapítójának, Prof. Dr. Horváth László professzor emeritus 80. születésnapját. Tanár úr ugyan tavaly töltötte be a jeles évfordulót, ám a pandémia felülírta a rendezvény megtartásának időpontját, de így is emlékezetes eseményre került sor szeptember 17-én, a Technológia és Tudástranszfer Épület (korábban Ugrotó) előadótermében. Abban a teremben, amelyben az ünnepségen leleplezett emléktábla hirdeti, hogy a Horváth László előadóteremben folyik tovább a halászati szakemberképzés.

Nehéz egyetlen cikk korlátai között felidézni a 3,5 órás rendezvény minden pillanatát. Dr. Urbányi Béla intézetigazgató köszöntője után két szekcióülés keretében tartottak előadásokat, amelyek mindegyike a tanár úr munkásságát, emberségét, felkészültségét méltatta. Először is maga az ünnepelt fejtette ki igen érdekes előadás keretében, hogy miért éppen a Kárpát-medencében vert ennyire erős gyökereket a pontytenyésztés. Előadása még azoknak is kedvet csinált a halászathoz, a haltermeléshez, aki korábban nem ült be az egyetemi padba a diploma megszerzése érdekében. Jó volt látni, hogy Horváth Lászlónak olyanynira életeleme a katedra, hogy nyolcvanon túl is érdekfeszítően, teljes szellemi frissességgel fejtje ki gondolatait.

Az első szekcióban Orbán László, a MATE tudományos tanácsadója foglalta össze a Horváth Lászlóval közösen végzett genetikai kutatásaik eredményét. Mézes Miklós akadémikus, egyetemi tanár a GnRH-hormonokkal végzett munkákról tartott színes előadást. A szekció előadóinak sorát Horn Péter akadémikus, rektor emeritus zárta, aki ugyan soha nem dolgozott együtt a tanár úrral, ennek ellenére a díszhalas munkákról és azok hatásáról tartott előadása gyakran derűre fakasztotta a közönséget.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Az ünnepelt

A második szekcióülést Németh István, a Tógazda Halászati Zrt. elnök-vezérigazgatója, a MA-HAL elnöke nyitotta meg „A tógazdasági haltenyésztésben végzett munkák hatásairól” című előadásával. Őt Csorbai Balázs tudományos munkatárs követte, aki „Mit tanultunk a Tanár úrtól?” címmel elevenítette fel az ünnepelt tanítási módszereit, és azt,

hogy milyen fontos tulajdonságokat erősített meg a tanítványjaiban. Patakiné dr. Várkonyi Eszter tudományos főmunkatárs és Müller Ferenc, a Birminghami Egyetem egyetemi tanára közösen idézte fel egyetemi tanulmányaik kezdetét. Czikk László, a Czikkhalas Halastavai Kft. tulajdonosa ugyancsak közös emlékeket idézett fel a hőskorból, amikor még tógazdasága megalapítását fontolgatta. Végül Lévai Ferenc, az Aranypony Zrt. elnök-vezérigazgatója méltatta Tanár úrral közös tevékenységét a TEHAG-nál.

Az előadások után Urbányi Béla és Patakiné Várkonyi Eszter leleplezték a rézből készült „te-memkerezstelő” táblát.

Az előadásokat és hozzászólásokat Tanár úr meghatódva köszönte meg. Az előadók olyan emlékeket is felidéztek, amelyeket az idő már elhomályosított vagy régen feledésbe sodort. Horváth László a maga szarkasztikus humorával megjegyezte, hogy a sok eseményre már nem emlékszik, de nem kétli, hogy az elhangzottak megtörténtek. Ugyanakkor szerinte túl sok jó dolog hangzott el, amit ő nem is érzékelt, hiszen az élet diktálta a tennivalókat, ő pedig csupán tette a dolgát. Jól esik látni, hogy a fiatalok eredményesen viszik tovább a tanszékét, hogy nyugdíjba vonulása óta is dinamikus a fejlődés, és hogy a tanszéken folytatódik a hatékony kutatói, oktatói, gyakorlati képzés ebben a nagyon bonyolult, szép szakmában, mondta az ünnepelt.

Horn Péter akadémikust külön is mikrofonvégre kaptuk. Kérdésünkre, hogy mit adott a Tanár úr a halászati szakmának, a professzor azzal kezdte válaszáat, hogy ezt nagyon nehéz volna tömören elmondani, mert olyan sokat adott a

► szakmának és olyan sok területen, hogy azzal örökre beírta magát a magyar halászat aranykönyvébe. Az édesvízi haltenyésztésnek szinte minden speciális ágában hoztátett mind a tudomány, mind a gyakorlat fejlesztéséhez, ami egészen elképesztő sokoldalúságról, szellemi frissességről, együttműködési készségről, kapcsolatépítésről és sok minden másról árulkodik, amik nélkül ezt a teljesítményt nem lehetett volna elérni.

Gödöllön létrehozta és megalapozta a magyar halászati felsőoktatás alapjait, és a személyiségéből adódó képességeiből következett az is, hogy Gödöllőn rendkívül erős édesvízi haltenyésztési iskola alakult ki. Fontos hozzátenni, hogy mindig talált olyan munkatársakat – Urbányi Bélával és másokkal együtt –, akik a mai világban ennek az iskolának a menedzser oldalát is jól képviselik. Horváth László a FAO által létrehozott százhalombattai Temperált-vízű Halszaporító Gazdaságban is fontos szerepet játszott, ami a világon egyedülálló létesítménnyé vált, hiszen nemzetközi szakemberképző központtá terebélyesedett. Ott rengeteg dolgot meg tudott valósítani, amit sehol máshol nem lehetett volna.

Simonics Géza levele

„Tisztelt Tanár Úr, kedves Laci!

Régen találkoztunk, de mostanában sokat beszélgettünk telefonon és megállapíthatom, hogy bölcsességet, bizonyosságot adó szellemiséged nem változott. Sokat kaptam Töled szakmailag és emberileg is. Mindkettőre előcítálok egy-egy közös történetet.

Harmadéves voltam Gödöllőn, amikor felkínáltál nekem egy TDK-ás munkát. Egynyaras amúri nevelés zöld-etetéssel, átfolyóvízes tartással: ez lett a dolgozat címe. Százhalombattán, a TEHAG 4 db 200 négyzetméteres taván, különböző db számú előnevelt amúri kihelyezésével, étvágy szerint, fakeretbe helyezett szecsckázott zöld lucernával takarmányoztuk a halakat. Kombinált népesítést alkalmaztunk, de ponty nem volt a termelési szerkezetben, azt compóval próbáltuk helyettesíteni, valamint a várható vízvirágzás miatt a másik mellékhal fehér busa volt. Mivel a nevelést, próbahalászatot, a tóvíz hőmérséklet- és oldott oxigén mérését, plankton- és állategészségügyi vizsgálatokat magam végeztem, a labormunka mellett megtanultam gépi kaszával lucernát vágni és szecsckázni, vezetni a kistraktort, tolórúddal és evezőlapáttal csónakot hajtani, dobóhálózni: belekóstoltam abba, ami máig a munkám lett. A kísérleti tavak szeptemberi lehalászása, és a sok egyedüli testhossz- és testtömeg mérés miatt még a kötelező őszi betakarítási munkát is megúsztam, bár kárpótlásként a következő nyáron ezt Nagygyomboson paradicsom szedésével pótolhattam. Gyakran nézted meg a kísérleti tavakat, és az egyik alkalommal fejcsóválva megjegyezted, hogy látszik a tavakon a ponty hiánya. Amíg visszajöttünk az irodához elmagyaráztad ennek termelésbiológiai összefüggéseit. Igen, ez volt a TEHAG-iskola: a hallgatók által végzett valódi, gyakorlatias kísérletek, miközben folyamatos elméleti segítséget nyújtottál Gizikével karöltve. A dolgozattal az országos TDK-án a kisállattenyésztési kategóriában megnyertük a versenyt.

Az emberségedre egy mulatságos esetet idézek fel. Az egyetemen, az egyik órán rákérdezted, hogy tudja-e valaki az amúri latin nevét, mire én gyorsan rávágtam: Ichthyophthirius multifiliis. Néhány hallgató kuncogása közepette kisegítettél, mondván, hogy egy hasonlóan hosszú nevet idézek fel, mire már a helyes választ mondtam: Ctenopharingodon idella.

Erőben, egészségben, szellemi frissességben gazdag, még sok-évet kívánok Neked!

Szeretettel: Simonics Géza”

Dr. Szűcs István levele

Tisztelt Professzor Úr!

Először is szeretném Professzor Úr szíves elnézését kérni, hogy egyetemi elfoglaltságaim miatt nem tudok személyesen részt venni ezen az egyedülálló ünnepi rendezvényen, és egyben jelzem, hogy nagyon megtisztelő számomra, hogy én is meghívást kaptam a „messzi” Debrecenből. Mindezek miatt írásban küldöm el ünnepi köszöntőmet, azaz így szeretnék tisztelni az iskolateremtő egyetemi oktató, és kutató előtt, aki több mint 5 évtizeden keresztül szolgálta, és szolgálja a hazai halgazdálkodás területén az oktatást és kutatást.

Előjáróban az alábbi Móricz Zsigmond idézettel tisztelgek Professzor Úr előtt: „Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud, és nagyobb jótétemény sem.”

Hölgyeim és Uraim, engedjék meg, hogy a halászati ágazat legfontosabb időszakához, az éves lehalászatokhoz közeledve, az ágazat és a magam nevében is köszönetemet és nagyrabecsülésemet fejezzem ki Horváth Professzor Úr eddigi áldozatos oktató-kutató és egyben iskolateremtő munkásságért, mely utóbbit nem lehet elégszer hangsúlyozni. Professzor Úr az elmúlt évtizedek alatt agrár-mérnök hallgatók generációit vezette be a halgazdálkodás, a hal- és hidrobiológia rejtelmeibe, valamint tanította az agrár-mérnöki hivatás tiszteletére, és elhivatottságára. Meglátásom szerint Horváth Professzort kutatóként, oktatóként, tanszékvezetőként is mindig a munka iránti alázat, és a szakmai közösség szolgálata vezette. Egyik legfontosabb feladatának tekintette a következő halás szakember generációk segítségét, egyetemi oktatók kinevelését, hogy méltó kezekbe adhassa át azt a bizonyos stafétabotot, mely tudásban és emberségben a lehető legmagasabb minőséget testesíti meg. Kijelenthetem, hogy ez utóbbi igazi sikertörténet a SZIE, illetve a MATE közösségének az életében.

A mára nemzetközi hírnevet szerzett Halgazdálkodási Tanszék alapító vezetőjeként, példamutató igényességgel, és precizitással öröködtet az oktatás és a K+F munka színvonalán. Hallgatói mindig is számíthattak, számíthatnak a rendkívüli szakirodalmi tájékozottsá-

gán és gyakorlati tapasztalatain alapuló segítségére, sajátos egyéni hangvételű tanácsaira. Végzett hallgatói, pontosabban tanítványai közül ma már többen egyetemi tanárként és halászati vállalkozások magas rangú vezetőjeként és/vagy szakmai irányítójaként dolgoznak. De hát mit is fűzhetnének ehhez hozzá, mivel ez az élet rendje, vagyis a tanítványok követik a tanítót, csak az a nem mindegy, hogy milyen örökséget és szellemiséget visznek tovább. Nem kérdés, hogy Horváth Professzor Úr esetében bőven van mit tovább vinni, iskolateremtő munkája hatással volt, van és lesz a hazai halgazdálkodási kutatásokra, az oktatásra és az ágazat fejlődésére.

E helyütt nem kívánom felsorolni munkásságának főbb állomásait, tudományos alkotó munkájának tudományometriai adatait, mivel azok minden itt ülő számára ismertek, egyben példaértékűek, de mindenképpen kiemelném, hogy Professzor Úr azon kevés egyetemi oktatók közé tartozik, akik szoros kapcsolatot ápolnak és ápolnak a gyakorlati szférával. Minden K+F munkája során az volt az elsődleges, hogy lehetőleg olyat kutassunk, abba fektessünk energiákat, aminek gyakorlati haszna is van. Publikációira, szakkönyveire minden esetben jellemző ez a gyakorlatias szemlélet, ezért volt tanítványai és más ágazati szakemberek ezeket rendre forgatják, így bizton állíthatom, hogy azok nem az „íróasztalfiókok” számára íródtak. Személyes tapasztalataim alapján állíthatom, hogy hazánkban, illetve Európában nincs olyan pontyos tógazda, aki ne ismerné Professzor Úr személyét, illetve munkásságát és ne nyilatkozna róla elismeréssel.

Összegezve az eddig leírtakat, Professzor Úr, – a volt debreceni diák és oktató – sokszínű és eredményekben rendkívül gazdag szakmai pályafutása minden oktató/kutató számára példaként szolgálhat, és mondhatom, hogy mindez debreceniként nagy büszkeséggel tölt el.

Mondandóm végéhez érve, a Debreceni Egyetem halgazdálkodással foglalkozó munkatársai, a barátok, a tanítványok, és a magam nevében őszintén kívánok Horváth László Professzor Úrnak további örömteli alkotó, oktatói, tudományos munkát, sok örömet, nagyon jó egészséget és hosszú boldog életet.

Dr. Szűcs István intézetigazgató

Horn Péter akvaristaként kezdte pályáját, vagyis nem véletlenül hangsúlyozta, hogy a két szakma szorosan kötődik egymáshoz. Horn Péter már 7 éves korában elkezdett díszhalakat tartani, és 14-15 éves korában már nagyban tenyésztette őket. Genetikai laboratóriumot is kialakított otthon, ahol sok genetikai kísérletet végzett a díszhalakon – persze, mindezt „maszék” alapon. Ennek ellenére tudományos szakcikkekben összefoglalt eredményeit angol és német szaklapok tették közzé. A genetikai munka nem öncélú volt, mert sok új díszhalváltozatot létrehozott, amiknek igen magas ára volt a piacon.

Végül azt is megemlítem, hogy Horn Péter jövőre tölti be nyolcvanadik életévét. De miután a kaposvári egyetemen – ahol 1972-ben kezdett el dolgozni, s innen ment nyugdíjba – a 70. születésnapján rendeztek egy 200 fős, fantasztikus, felejthetetlen rendezvényt – amin az akadémikus kedvenc zenekara, az Old Boys teremtett kiváló hangulatot –, így nem tart rá igényt, hogy az újabb kerek születésnapot ismét megünnepeljék. Ezért mi azzal köszönjük meg az interjút, hogy akárcsak a Tanár úrnak, neki is további jó egészséget kívánunk, és hogy még sokáig köztünk legyen, hogy tanulhassunk tőle.

Urbányi Béla a rendezvényt kapcsolatosan elmondta, hogy a kollégák segítség nélkül nem tudtak volna ilyen színvonalas ünnepséget rendezni. Tanár úr nem kedveli a nagy körítésű, fennhéjázó rendezvényeket, ezért arra törekedtek, hogy minél közvetlenebb hangvételben hangozzanak el a dicséretét is tartalmazó előadások. A covid-helyzetre tekintettel azt az ötven embert hívták meg, akik osztoztak az ünnepelttel hivatásukban, akik ismerik és elismerik a munkásságát. Manapság ritka, hogy egy idős ember életútját ilyen aprólékosan, és azt ennyire tisztelőleg tartva idézzék fel és megbecsül-

Bercsényi Miklós levele

Kedves Laci!

Hú de messze van, amikor először találkoztunk. Kedves, jóleső érzéssel tölt el, hogy emlékezhetünk arra az időre. Te akkor 36 éves voltál, én meg 12-vel fiatalabb, 24. Biztosan nem meséltem még el Neked, hogy Te voltál az, aki hozzásegített, hogy a halászatnál kötöttem ki. A TEHAG akkoriban megkérdőjelezhetetlenül a legfényesebb gyöngyszem volt a hazai halászatban. Ti, Gizivel együtt már ott dolgoztatok Százhalombattán, és ott is laktatok a gazdaság egyik szolgálati lakásában, amikor hatan, szinte azonos korú fiatalok (Garádi Péter, Láng Mari, Lévai Feri, Orosz Gusztó, Szabó Ernő, és én) oda kerültünk a TEHAG-ba.

Nekem akkor kinézett egy kutatóintézeti (nem a HAKI) állás is, azonban a TEHAG-nak volt egy nagyon vonzó előnye, mivel volt az akkori időben igen korszerű és olcsó munkásszálása is. Nekem ez akkor meglehetősen fontos volt. A többi fiatal diplomásként vették fel. Nekem már olyan státusz nem jutott, így halászként foglalkoztattak. Kaptam egy ígéretet, hogy ez csak formáság, de valójában diplomához méltó munkát végezhetek, részben kutatói feladatokkal, mert akkor még futott a Csányi Vilmos féle közös pontyos projekt. Eltelt egy, két, sőt három hét, de én csak a festéssel foglalkozhattam. Ez annyit jelentett, hogy drótkéfézhettem, majd miniumozhattam, majd világoskék olajfestékkel festhettem az ú.n. harcász rendszer rácsait. Mondtam magamban: Miklós, ez így nem jó, ezt itt kell hagyni, el kell menni az SZBK-ba, ahol kutathatok.

A negyedik héten váratlan dolog történt. Gondolom, hogy Tölg igazgató úrral közösen találtak ki, hogy adjatok valami képzést a fiataloknak. Te voltál, aki szóltál nekünk, hogy minden héten, egy napon két órát vegyünk részt egy oktatáson, és bizonyos számonkérésen. A számonkérések dolgozatfélék voltak. Pl. ki kellett számolni, hogy mennyi sót kell betenni 20 liter vízbe, hogy 0,15 százalékos sóoldatot kapjunk, vagy azt, hogy hány fokos lehet a tavak vize ott, ahol a halak vermelnek. Ezek a kérdések nekem túl egyszerűnek tűntek. Kb 6-8 másodperc alatt számoltam ki a megoldást. Ez is azt érezte, hogy ez nem nekem való hely.

Ez után viszont kaptam olyan dolgozati kérdéseket is, hogy mi az az apacsfa, ill. mi a léhés. Az apacsfából csak az elejét ismertem, mint az indiánokat, és azt hittem, hogy nekik valami fából készült szerszámuk.

Te pedig munka közben egyre többet tanítottál a halászati szakmából, ami nagyon jól esett. Eljutottam oda, hogy itt egészen más, érdekes világ nyílt meg előttem, és egyre inkább kedvelni kezdtem az itteni munkát, és a TEHAG társaságát. Te voltál az, aki nekem, mint zöldfülűnek a legtöbbet segítettél. Nem csak szakmai, hanem nagyon fontos „emberi”, erkölcsi dolgokat is tanulhattam Tőled, és ez nyilván az akkori kezdő fiatalokra is vonatkozik. Kb. 4 évet dolgozhattam melletted. Egy számomra ma már nehezen értelmezhető eset miatt ott hagytam első szeretett munkahelyemet, és ha jól emlékszem nem sokkal azután Te is elkezdted az egyetemen dolgozni. Azt hiszem, hogy mindkettőnk sorsa így megfelelő sínre került. Te azonban nekem mindig is egyfajta etalon maradtál, és hálát adok a sorsnak, hogy Nálad kezdhettem. Sok szeretettel gratulálok a 80+ évfordulóra, és kívánok még sok szép évet. Igyekszem majd, hogy személyesen is találkozhatssak Veled.

Kérlek, hogy pusztilj meg helyettem Gizit is.

Tisztelődként, Miklós

jék. Tanár úr kezei alatt generációk nőttek fel, és nincs az országban olyan halászati vállalkozás, ahol a vezető és a halászati szakemberek ne a gödöllői egyetemen szerzett volna diplomát – és nem a Horváth-iskolából került volna ki. Horváth

László igen megalapozott iskolában nevelkedett, Woyrnarovich professzor iskolájában. Az ott tanultakat a maga elképzelései szerint formálta, ezáltal olyan szintre emelve a tógazdasági haltenyésztés, halgazdálkodás tananyagát, ami párját ritkítja. A tanszéket nemzetközi színvonalra emelte, és egyben az új élet magját is elhintette. Nem véletlen, hogy a tanszék ma is Horváth László intelmei szerint végzi a kutatás-fejlesztést és az innovációt: a kutatás-fejlesztés nem lehet öncélú, mindig a gyakorlatot, a gazdaságot kell szolgálnia, mondta az ünnepelt.

Ezt az elvet az intézetigazgató generációja is magáénak vallja. Minden törekvésük az ágazat céljait szolgálja. Ha ezt sikerül megvalósítaniuk, és ha Horváth professzor szellemiségét viszik tovább, akkor a magyar akvakultúra oktatásában is sikeresek lesznek.

Végül Urbányi Béla három levelet is felolvasott (*keretes írások*) az egybegyűlteknek.

HAJTUN GYÖRGY

Fókuszban a K+F+I-tevékenység

A 45. Halászati Tudományos Tanácskozást Szarvason tartották szeptember 8–9-én, a MATE AKI Halászati Kutató Központban. A HAKI-napok néven közismert tanácskozásnak idén is nagy érdeklődésre számot tartó témakörök voltak a napirendjén. A 2021-es tanácskozáson az ágazatban elért kutatási eredmények mellett az európai zöld megállapodás keretében megvalósítható K+F+I-tevékenység volt a fókuszában. Dr. Halasi Kovács Béla, a kutatóközpont vezetője nemcsak a szervezésből vállalt oroszlánrészt, hanem előadást is tartott.

A Halászati Kutató Központ, a HAKI immár a 45. évben tartotta meg szeptember 8–9. között a Halászati Tudományos Tanácskozást, ami a halászat fejlesztésének legjelentősebb hazai szakmai fóruma. Idén már az új szervezet, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem keretében rendezték meg a HAKI-napokat, de a hagyományokat megőrizték. Személyesen 134-en vettek részt a tanácskozáson, de idén már online is közvetítették a szakmai tanácskozás, hogy az ágazati szereplőinek lehető legszélesebb köre részt vehessen a szakmai párbeszédben, és hogy ezáltal is erősítsék a kapcsolatokat.

A HAKI-napok hagyományaihoz híven a magyar tudományos műhelyek eredményeinek megismertetésének, az információk és

ló lehetőséget is jelentenek a kiváló adottságokkal és komoly szakmai hagyományokkal rendelkező magyar akvakultúra számára. A termelés növeléséhez és a fenntarthatósági célok eléréséhez az ágazati szereplők hármasának – a termelők, a kutatási központok és a kormányzat – közös erőfeszítésére van szükség.

A fejlődés egyik kulcsát az innováció megvalósítása jelenti, fogalmazott Halasi Kovács Béla bevezető előadásában. A célok megvalósítása érdekében természetesen a nemzetközi kapcsolatok erősítésére is szükség van. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a HAKI az évek óta tartó szoros szakmai kapcsolat megerősítése érdekében idén együttműködési megállapodást kötött a FAO Európai és Közép-Ázsiai Regionális

tosít a klímaváltozás hatásainak enyhítésére, az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljainak elérésére, valamint az Európai Unió versenyképességének és növekedésének javítására, fogalmazott a kutatóintézet vezetője.

A tengerpart nélküli EU-tagállamok közös erőfeszítéseinek köszönhetően az új programban a „Kék gazdálkodás” céljai közé bekerült az édesvizek fenntarthatósága, és az édesvizek akvakultúrájának fejlesztése is nagyobb szerepet kap benne az eddigienél. Éppen ezért az idei konferenciának a magyar halgazdálkodás versenyképességének a növelését és a fenntarthatóságát erősítő innovációs lehetőségek, illetve az ezek megvalósítását lehetővé tévő eszközök bemutatása állt a középpontjában.

A plenáris előadások során *dr. Juhász Anikó*, az Agrárminisztérium agrárgazdaságtörténelmi helyettes államtitkára a „Kék gazdálkodás” céljairól és az e célok megvalósításához rendelkezésre álló eszközökről, közülük is a Bioeast kezdeményezéséről és annak eredményeiről beszélt.

Halasi-Kovács Béla „Az édesvízi akvakultúra-fejlesztés lehetőségei a Horizon Europe keretei között” címmel tartott előadást. A HAKI vezetője összefoglalta azokat az ágazati fejlesztéseket, amelyek tavaly valósultak meg az Európai Unió támogatásával. Bemutatta a Horizon Europe nemzetközi projekttervet is, amit a MATE Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézete a HAKI koordinációjával tervez benyújtani.

A konferencián az akvakultúra-technológia, a hal-szaporodásbiológia, a halegészségügy és a hidrobiológia területein elért kutatási és innovációs eredményeiket ismertették a magyar halászati tudományos műhelyek.

A tanácskozás második napján tartották az „Immunistimuláló hatású, és eddig nem alkalmazott mikroalga törzseken alapuló preventív célú takarmány-kiegészítők termelése, és intenzív halgazdaságokban történő hasznosítása (IMMUNALGA)” című GINOP-projekt zárórendezvényét, amelynek keretében a program kutatói az édesvízi algafajok termelésére és hasznosítására vonatkozó kutatások eredményéről tájékoztatták a szakembereket.

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) idén is felajánlott egy díjat a legígéretesebb kutatási témakör előadója számára, amit ezúttal egy állategészségügyi témának ítéltek oda. „A Dunában lévő pontyfélek fertőzöttsége” című kutatást öt szakember végezte, akik a díjat megosztva nyerték el.

H. GY.

Halasi-Kovács Béla intézetvezető

a tapasztalatok megosztásának is teret biztosítottak a szervezők. A konferencia sikeréhez hozzájárult a halgazdálkodásban és a kapcsolódó szakmai területeken dolgozók aktív részvétele.

A XLV. Halászati Tudományos Tanácskozás résztvevőit *dr. Kovács Melinda* tudományos rektorhelyettes köszöntötte a MATE képviselőjében, valamint *Babák Mihály*, Szarvas polgármestere.

Az európai zöld megállapodás céljainak elérését szolgáló „Termőföldtől az asztalig” stratégia és a Biodiverzitás-stratégia megvalósítása komoly kihívás elé állítja a hazai akvakultúra-ágazatot, de egyben egyedülál-

Igazgatóságával. Az együttműködés célja, hogy a két szervezet összehangolja erőfeszítéseit az ENSZ fenntarthatósági céljainak megvalósítása érdekében az akvakultúra területén, mind Európában, mind Közép-Ázsiában. Emellett az együttműködés keretében közös akvakultúras tudományos és ismeretterjesztő tevékenységet folytatnak a régióban.

A magyar halgazdálkodás kutatási és innovációs céljainak megvalósítását szolgáló pénzügyi eszközök közül ki kell emelni a Horizon Europe programot, ami a jelenlegi, 2021–2027 közötti uniós pénzügyi ciklus alatt összesen 95,5 milliárd euró forrást biz-

Sikeres részvétel az őszi kiállításokon

Az idei szeptembert nyugodtan nevezhetjük a kiállítások és vásárok havának. Csak a helyszíneket megnevezve: Bábolna, Pápa, Hódmezővásárhely, Budapest és Kaposvár vonzották a magyar agrárágazat szereplőit és az érdeklődőket. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) egyik legfontosabb küldetése, hogy a magyar halászati ágazat áldozatos és nehéz tevékenységét bemutassa a nagyközönségnek, és hogy azt a társadalom minden szegmensében elismertesse. A hal egészséges táplálékforrásunk, de sajnálatosan keveset fogyasztunk belőle, pedig a hazai halászati ágazat képes kiváló minőségű alapanyaggal ellátni a lakosságot is.

A kiállítási megjelenés jó alkalom a magyar halászati ágazat tevékenységének a bemutatására, és nem utolsósorban a fogyasztókkal való találkozásra. Sziráki Bence, a MA-HAL ügyvezető igazgatója azzal kezdte a beszélgetésünket, hogy sűrűn követik egymást a programok a naptárban. A szeptember a NAIK AKI HAKI rendezvényével indult, a hagyományos, immár 45. alkalommal megrendezett HAKI-napokkal, ahol két napon keresztül hallhattak szakmai előadásokat az ágazat képviselői. A MA-HAL is kiemelt figyelmet szentelt a rendezvénynek, és az elnökség a legjobb, egy állategészségügyi témájú előadást díjazott.

A MA-HAL számára fontos a magyarországi halállomány jó egészségi állapotának megőrzése, ezért az e terület kutatásával és fejlesztésével foglalkozó fiatalokat a szakmai szervezet még jobb teljesítmény elérésére szeretné ösztönözni, foglalmazott az ügyvezető igazgató. Nem véletlen, hogy a szervezet lassan 2 éve saját állatorvost alkalmaz dr. Hoitsy Márton személyében: ezzel is segíti a tagjait, ha netán bármilyen haledésügyi probléma lépne fel náluk. Az igazgató arra buzdítja a tagságot, hogy ne titkolják el, ha valamilyen egészségügyi probléma ütne fel a fejét a gazdaságukban, mert Hoitsy Márton szolgáltatását ingyen vehetik igénybe a MA-HAL tagjai. Öröndetesnek tartja, hogy egyre többen keresik meg a fiatal állatorvost, de még mindig kevesen élnek a szolgáltatás lehetőségével. A MA-HAL honlapján minden elérhetősége megtalálható.

A HAKI-napok befejeztével több program szervezését megkezdték. Sziráki Bence elmondta, hogy megkezdték a MA-HAL standjának az építését a megújult Hungexpón. Idén a D pavilonban lesz a bemutatkozás, ahol a „vizes” szervezeteket helyezik el. A szakmaközi szervezet önálló standdal jelenik meg a Vadászati Világkiállításon, és itt mutatják be a hazai akvakultúra értékeit.

Bőséges látnivalót kínálnak a standon: bemutatják, hogy a hazai akvakultúra ágazat milyen jelentős ökoszisztéma-szolgálta-

tásokat nyújt (erről szóróanyagok is készültek a nagyközönség számára), megjelenik a MA-HAL halfogyasztás-ösztönző kampánya, a HalPéntek (amit gyerekeknek szóló nyereményjátékkal, ajándéktárgyakkal, hétvégeente pedig halételek kóstoltatásával promótnak), azonkívül készülnek egy új receptfüzettel is, szintén a nagyközönség számára.

A kiállítás részeként bemutatják a multifunkcionális tógazdálkodás mibenlétét. Ezen arról tájékozódhatnak a látogatók, hogy az ott termelt halakon kívül milyen más szolgáltatásokat vehetnek igénybe a tógazdaságokban. Egyre több tógazdaságban van lehetőség Magyarországon halételek fogyasztására, a szabadidő hasznos eltöltésére, egyre több helyen lehet szállást is foglalni, és alkalmat biztosítanak a hazai halászati hagyományok megtekintésére, turisztikai programokon való részvételre és az igen változatos vízi élővilág megtekintésére. A kiállításon tehát nagy lehetőséget kap a magyar halászat a be-

mutatkozásra. A szakmai és a nagyközönség három héten keresztül, október 14-éig tekintheti meg az ágazat eredményeit és szolgáltatásait.

A hungexpós jelenlétre való felkészüléssel, sőt, az ottani rendezvénnyel párhuzamosan készültek a 28. Alföldi Állattenyésztési Napokra. Hódmezővásárhelyen immár hagyományosan megjelenik a MA-HAL, és idén is kiállították a 22 ezer literes óriásakváriumot. Az akváriumban a magyar tógazdaságokban termelt halfajok mindegyike megtekinthető, azonkívül bemutatták a csíkos sügeret, mint a termelésbe bevonható új halfajt.

A sátorban a NAIK HAKI recirkulációs rendszerében termelt kecsegét mutatták be, és különböző halászati eszközöket is láthattak az érdeklődők, akik szóróanyagokkal és receptfüzetekkel távoztak a szeptember 23–25. között tartott kiállításról.

Az „Egy a természettel” Vadászati Világkiállítással párhuzamosan, szeptember végén nyílt meg a Kaposvári Állattenyésztési Napok szintén hagyományos kiállítása. Ezen ugyan nem önálló standdal vett részt a MA-HAL, de 30-án itt került sor a 4. Halászati Kerekasztal-beszélgetésre, a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Akvakultúra Környezetbiztonsági Intézetének a szervezésében. A szakmaközi szervezet ugyancsak támogatja ezt a rendezvényt, mivel a sok-sok hasznos és új információval gazdagabban távozhattak a szép számmal megjelent résztvevők.

(HAJTUNGY)

Módosították a miniszteri rendeletet

A Magyar Közlöny 2021. augusztus 31-én tette közzé a 29/2021. (VIII. 31.) AM-rendeletet az egyes agrárágazati tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról. A rendelet módosította a tenyésztett víziállatokra és a belőlük származó termékekre vonatkozó állat-egészségügyi követelményekről, a víziállatokban előforduló egyes betegségek megelőzéséről és az ellenük való védekezésről szóló 127/2008. (IX. 29.) FVM-rendeletet, és ennek értelmében továbbtartás vagy állományoptálás céljából történő forgalomba hozatal esetén a koiherpeszvírus-vizsgálat eredményközlőjét nem kell mellékelni a szállítmányhoz.

1. § A tenyésztett víziállatokra és az azokból származó termékekre vonatkozó állat-egészségügyi követelményekről és a víziállatokban előforduló egyes betegségek megelőzéséről és az azok elleni védekezésről szóló 127/2008. (IX. 29.) FVM-rendelet [a továbbiakban: 127/2008. (IX. 29.) FVM-rendelet]

- a) 16. § (1) bekezdés a) pontjában az „I–III.” szövegrész helyébe az „I–II.” szöveg és
- b) 16. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában a „KHV” szövegrész helyébe a „koiherpesz-vírus betegség (a továbbiakban: KHV)” szöveg lép.

2. § Hatályát veszti a 127/2008. (IX. 29.) FVM-rendelet

- a) 10. § (6) bekezdésében az „a koiherpesz-vírus betegség (a továbbiakban: KHV)” szövegrész,
- b) 16. § (1) bekezdésének b) pontja és
- c) 8. számú mellékletének III. pontja

SZIRÁKI BENCE
 ügyvezető igazgató

„Ez az én Toszkánám”

Farkas György a rendszerváltás után Kiss Géza barátjával közösen alapította meg a Hetényhal Kft.-t, az attalai tógazdaság egyik feléből, amit kivásároltak. A százhektáros alsóhetényi tógazdaságukban halat tenyésztnek és termelnek, és halkereskedelemmel is foglalkoznak. Farkas György felesége, Éva a számartartás nagyasszonya: 21 számár él – láthatóan jól – a róla elnevezett Vica-farmon. Mindkét állattartó tevékenység az ország minden pontjáról vonzza a szakembereket.

Augusztus utolsó péntekjén azonban nem üzleti ügyek miatt gyűlt össze harminc fő a Vica-farm szomszédságában álló művelődési házban, hanem azért, mert Farkas György bejelentette, hogy felhagy a haltermeléssel, a Hetényhal Kft. végelszámolás alá került. Az ügyvezető úgy gondolta, 72 évesen ideje megpihenni és a gazdálkodás terheit letenni, annál is inkább, mert a tógazdaságot kibérelte a Bognár házaspár, Attila és Petra, akik az attalai tógazdaságot is viszik. Ily módon ismét egy egységként kezelik a 200 hektáros vízfelületet, ami jó dolog, mert nagyobb tógazdaságban hatékonyabban termelhetnek a fiatal szakemberek.

Az összegyűlt harminc fő szakmai baráti társaságnak is nevezhető, hiszen a tudomány, a természet, a kereskedelem, a halszaporítás jeles képviselői fogadták el a meghívást. A teljes névsort nehéz volna felsorolni, de a házigazdákon kívül feltétlenül meg kell említeni Wohlschein Ferencet, aki 88 éves korában is dolgozik, szellemileg teljesen friss és jó fizikai állapotban van. Ott volt Balogh József, a MA-HAL 86 éves tiszteletbeli elnöke, aki a közelben, Bikalon dolgozott több mint egy évtizeden keresztül. Itt volt Németh István, a MA-HAL elnöke, Sziráki Bence, a MA-HAL ügyvezető igazgatója, Horváth Zoltán Ócsárdról, Kucska Balázs a kaposvári egyetemről, Mihálffy Ferenc, Harcz Csaba, a Bognár házaspár és Békés Ferenc Tamásiból. Ne hallgassuk el azt sem, hogy a legtöbb szakember a párjával-feleségével érkezett, akik szintén régi ismerősként üdvözölték egymást. Mondani sem kell, hogy zsongott a terem, mindenki beszélgetett mindenkivel, és csak a házigazdák által készített ebéd fogyasztása hozott csendet egy rövid időre. Kiss Géza finom halászlével, a házigazda báránypörkölttel rukkolt elő. A desszerteket a vendégek asszonyai készítették, szóval finom és emlékezetes

lakomával koronáztuk meg a megérdemelt nyugdíjba vonulást.

Farkas Györggyel az öreg eperfa árnyékában ültünk le beszélgetni. A múltat felidézni mindig tanulságos is. A Hetényhal Kft. történetét is érdemes feleleveníteni. A 200 hektáros, völgyzárógátas halastó rendszer a valamikori Bikali Állami Gazdasághoz tartozott, s a Tolna-Baranya megyei hatóságok felügyelték a tevékenységét. Amikor felszámolták az álla-

Farkas György

mi gazdaságokat, akkor a halászati ágazatokat is privatizálták. A Haltermelői Országos Szövetsége (a MA-HAL jogelőd szervezete) igényt tartott az attalai tógazdaságra, amit Farkas György, Kiss Géza, Balogh József és a Horváth házaspár vett meg, s az Attalai Tógazdaság Kft. keretében kezdődött el a haltermelés. Horváthné Gizike volt az ügyvezető igazgató, Farkas György pedig a termelésért vállalt felelősséget, míg Kiss Géza a halászmesteri tevékenységet végezte. Az Attala-Inám-Alsóhetényben található, összesen 200 hektáros tógazdaságban az 1,2 hektárostól a 30 hektáros tóegységig terjed a termelő vízfelületek mérete. A 12 tóegységhez kisebb ivadéknevelő és telelőtavak is tartoznak. Farkas György és Kiss Géza 2000-ben önállósították magukat: saját tulajdonrészüket kikérve alakították meg a Hetényhal Kft.-t, ami

100 hektárt jelentett. A vagyonszerzés könnyen ment, hiszen az infrastruktúra (iroda, keltetőház, egyéb ingatlanok) megmaradt az attalai telepnek, míg Farkas Györgyék a haltermelést helyezték előtérbe, ugyanis ők helyben, Dombóváron élnek. Így könnyebb volt elvégezni a mindennapos feladatokat. A területet tavaly bérbé adták a Bognár házaspárnak. Bognár Attiláról tudni kell, hogy itt, Attalán tanulta a halász szakmát, és Kaposváron szerzett diplomát, felesége, Petra pedig a gödöllői agráregyetemen végzett. Mindketten halászati szakmérnökök.

Gyuri halak iránti érdeklődése már gyermekkorban megjelent, hiszen a házigazda már tíz éves korától horgászengedéllyel rendelkezett. Nem a kifogott zsákmány jelentette számára az örömet, hanem az, hogy figyelhette a halak mozgását, kíváncsi volt a szaporodásukra, az életükre, egyáltalán a természet szépségeire. Az érettségi bizonyítvány megszerzése, és az akkor még kötelező katonai szolgálat után már nem kellett a horgászengedély, mert Gyurit a kaposvári főiskolán a halas tanszék-re vették fel. A főiskolai évek után a halászmérnöki diploma megszerzése sem volt kérdés, mert ekkor elkötelezte magát a hal mellett. A doktori címet is megcélózta édesapja tiszteletére, ugyanis az édesapja a pedagógia doktora volt. A címet azonban nem szerezte meg, mert az édesapja elhunyt, s idősebb fejjel már nem ment könnyen a tanulás. Gyuri számára mindent jelentett együtt élni a hallal, a természettel, mivel az egész élete, munkássága ide, Alsóhetényhez kötötte. Ma is gyakran megkérdezik a barátai, hogy mit csinál? A válasz nem marad el: „reggel a sötétben elmegyek otthonról, este a sötétben érek haza, nekem ez az életem, ezt szerettem mindig csinálni.” Az eperfa árnyéka alatt, a még mindig nem létező teraszon valóban jó érzések rohanják meg az embert, úgy érzi, mintha körül ölelné a természet. Az érzések sem engedik, hogy elmenj, s talán ez is közrejátszott abban, hogy Gyuri nagyon keveset hódol a másik szenvedélyének, a vadászatnak.

A Vica-farmonak a számár a másik varázsa. Éva a bikali gazdaság szarvasmarha-ágazatában 17 évig volt törzstenyésztő, majd ágazatvezető. De valójában mindig is a számár volt a kedvenc állata.

Ezek az állatok is marasztalásra bírják a gazdát, s a látogatót is. Gyuri úgy fogalmaz, hogy „Évának rajtam kívül 21 szamara van, amelyeket nevel, gondoz”. S az is igaz, hogy Éva mindenben jó társ immár fél évszázada, így a két ember békében egymás mellett, egymást segítve hódolhatott a szenvedélyének. Gyuri a hálnak, Éva a szárnak. Persze, ehhez jön még a baromfi és a birka, amelyeket szintén szép számban tartanak a farmon. A birkához való ragaszkodás ugyancsak gyerekkorban alakult ki, Gyuri mindig is csodálta a juhászokat, az életformájukat. Ha nem tanulhatott volna, bizonyára nem a hálnál kötött volna ki. De idősebb korra sikerült a farmot úgy felépíteni, hogy mindegyik állatfajnak jó sora van. „Ez az én Toszkánám” – mondta a házigazda.

Arra a kérdésre, hogy mi volt Gyuri legnagyobb sikere, kicsit gondolkodnia kellett. A sok kisebb siker, és kudarccal együtt az ivadéknevelés volt a legnagyobb szakmai élmény, amit a razbórainvázió

egy kicsit megzavart. Voltak szép évek, volt olyan év, amikor az egyfázisú ivadéknevelést megcsinálták. Egy 13 hektáros tó felső részét szalmabálákkal rekesztették el, ahol elvégezték a plankton-szelektiót, s lefogatták a zsenge ivadékot. Eközben a tó alsó részén berobantották a vizet daphniára, ciklopszra, s amikor a felső részén a zsenge elérte az 1-2 hetes kort, akkor a szalmabálákat elvitték. Így az ivadékok az egész tóban szépen fejlődtek volna, jó megmaradási aránnyal – ha nincs razbóra. A razbóra ugyanis jó tápláléknak tekintette az ivadékokat, és még nem jöttek rá arra, hogy hogyan lehet védekezni ellene. A legnagyobb siker azonban a tógazdaság megvétele, működtetése, és a farm létrehozása volt. Mindez szép, dicséretes életmű. Ami persze, sok tanulás árán jött létre. Gyuri itt említette meg, hogy szerencsés volt abból a szempontból, hogy igen jó szakemberektől tanulhatta, lehetett el a halas szakma rejtelmeit. Ma is felnéz a fiatalokra, akik továbbviszik a

magyar halász szakma egyáltalán nem könnyű örökségét.

„A sikerem a kudarcom is” – fogalmazott a házigazda. Ezt úgy kell érteni, hogy a halas szakma igen kicsi Magyarországon, ezért egyetlen szakembernek sem túl nagy a mozgástere. A tógazdaság röghöz köti az embert, a váltáshoz teljes egészében fel kell adni az addigi egzisztenciát.

Farkas György továbbra sem szakad el a halásztársadalomtól, mivel a mai napig sok-sok telefont kap a kollégáktól, kikéri a tanácsát, megbeszéli a problémákat. És persze, Gyuri is gyakran hív egy-egy telefonszámot, és az aktuális kérdésben kikéri a tanácsot, a véleményt. A szakmaközi szervezetet sem hagyja el, egyéni vállalkozóként továbbra is tagja marad az érdekképviseletnek. Jó együtt lenni a régi-új kollégákkal, és jó benne maradni az országos vérkeringésben. Azzal a végszóval váltunk el, hogy nem búcsúzunk.

HAJTUN GYÖRGY

Innovációk gyakorlati alkalmazása a haltenyésztésben

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Kaposvári Campusán október első hétvégéjén tartották a KÁN Egyetemi Napokat, ami a magyar állattenyésztés egyik legjelentősebb éves szakmai találkozója. A tenyészállat-seregszemle és a színes családi programok mellett nagy hangsúlyt fektettek a szervezők az agrárium népszerűsítésére és az újonnan létrehozott egyetem intézeteinek a bemutatására. A rendezvényhez kapcsolódóan, illetve közvetlenül azt megelőzően idén is számos szakmai konferenciát tartottak.

A halászati kerekasztal-beszélgetést negyedik alkalommal rendezték meg, házigazdája a MATE Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézetének (AKI) kaposvári kutató csoportja volt. Négy egymáshoz kapcsolódó témában hangzottak el gondolatébresztő előadások. A rendezvény fővédnöke Horn Péter professzor volt, a MATE-t fenntartó alapítvány kuratóriumának tagja. A hagyományoknak megfelelően az ő köszöntőjével és bevezető gondolataival kezdődött a kerekasztal-beszélgetés.

Elsőként Német István, a MAHAL elnöke tartott előadást, aki röviden értékelte a halászati ágazat aktuális helyzetét és kihívásait. Mint mondta, a klímaváltozás legkézenfekvőbb következménye a kevés csapadékkal járó, évtizedek óta nem látott vízhiány – amit a dunán-

túli völgyzáró gátas tavak sínylettek meg a legjobban az idén –, és amit az egyre magasabb takarmányárak és egyéb kockázati tényezők is fokoznak. Ezek a tényezők együttesen tovább erodálták az ágazat amúgy sem magas profittermelő képességét. A helyzetet orvosolhatja a MAHOP+ EU-forrásainak megfelelő felhasználása, aminek a gazdák által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások költségeit kompenzáló támogatás bevezetése lehet az egyik sarkalatos pontja. Kulcsfontosságúnak nevezte továbbá a korszerű és innovatív eljárások széles körű elterjesztését az ágazat profittermelő képességének a fokozása érdekében.

A második előadásban Csorbai Balázs (MATE AKI, Gödöllő) mobil halkeltetőről és gyakorlati alkalmazásukról beszélt. Bemutatta az intézet által kifejlesztett halkeltető felépítését és beszámolt a sza-

porítások eredményeiről, három halfaj esetében is. A harmadik előadó Kucska Balázs (MATE AKI Kaposvár) beszámolt a csuka tápos nevelésének közel két évtizedes múltjáról. A keszthelyi Georgikonon a kétezres évek elején kifejlesztett módszer több helyen meghonosodott és teljes egészében kiváltotta a kistavas vagy planktonos előnevelést. Ezek között kiemelkedik az Aranypony Zrt. és a Szegedfish Kft., amelyek nem csak alkalmazták, hanem gyakorlati tapasztalataikat felhasználva tovább is fejlesztették az eljárást. Az előadó hazai és nemzetközi példákon keresztül mutatta be a tápos nevelésben rejlő lehetőségeket – és a még megoldandó problémákat. Előadását online kapcsolaton keresztül egészítette ki Johan Auwerx (INBO, Belgium), aki a tápos csuka nevelésének és kihelyezésének nyugat-európai tapasztalatairól számolt be.

A kerekasztal-beszélgetés záró előadását a COVID-járvány miatt teljes egészében online tartották. Samuel Appelbaum professzor, az izraeli Ben Gurion Egyetem kutatója az izraeli akvakultúrában alkalmazott innovatív eljárásokat mutatta be. A baramundi felsős talajvíz felhasználásával való termelése a Negev-sivatagban a víztakarékos haltermelési eljárások egyik iskolapéldája lehet.

KUCSKA BALÁZS

A bajai halászlé több, mint egy kiváló étel

A Bajai Halászléfőző Bajnokok Egyesülete (BHBE) Ádám Péter örökös halászléfőző bajnok és elnökségi tag ötlete alapján írta ki a „Pakstól Mohácsig” halászléfőző bajnokságot általános és középiskolák számára. Péter András, az egyesület elnökségének és a szervező bizottság tagja elmondta, hogy ez volt a második ilyen verseny a fiatal korosztályok számára, az elsőt 2019-ben rendezték. A második annyiban különbözött az elsőtől, hogy a nevezés lehetőségét kiterjesztették a régióra. A bajai megmérettetésre 24 csapat gyűlt össze, közülük hét volt az általános, 17 pedig a középiskola.

A verseny annyiban egyedi, hogy nem a szakácsmesterséget tanító iskolákból jöttek csapatok. Ez jelzi, hogy Magyarországnak ebben a részében a hal sokkal népszerűbb étel, mint az ország más tájékaiban. A rendezvény célja az, hogy a hungarikummá nyilvánított bajai halászlét és a hozzá társuló hagyományokat a gyerekek tovább őrizzék. Péter András büszkén számolt be egy szeptember 17-ei eseményről, amikor is a bajai halászléfőzés élő hagyománya bekerült a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékébe. A budai várban tartott ünnepségen jelentették be, hogy a „bajai halászléfőzés élő hagyománya” felkerült a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére, ezzel is elismerve, hogy a korábban hungarikummá vált bajai halászlé több, mint egy kiváló étel, hiszen a köré épült társadalmi szokások, közösségi megnyilvánulások, ünnepi alkalmak a bajai és a környékbeli emberek kulturális örökségének a részei.

A vonatkozó UNESCO-egyezmény szellemisége és szabályai szerint országoként

Péter András, a BHBE elnökségének tagja

kiválasztott kulturális örökségi elemek bekerülése a nemzeti jegyzékbe többlépcsős folyamat: a benyújtott pályázatot a Szellemi Kulturális Örökség Igazgatósága véleményezi független szakértők bevonásával, majd az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságának érintett szakbizottsága terjeszti fel a kultúráért felelős miniszternek jóváhagyásra. A

Eredmények

Általános Iskola:

1. Spécihalak, Bajai EGYMI Tanak Általános Iskola, Baja
2. BOHÉM, Boldog Gizella Katolikus Általános Iskola és Óvoda, Mohács
3. Nagyhal, Baracskai Szent István Katolikus Óvoda és Általános Iskola, Nagybaracska

Középiskola:

1. C-Shark, Bajai Türr István Technikum, Baja
2. FRANKHAL, Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja, Baja
3. Vizesek, Szent László Általános Művelődési Központ, Baja, Szakközépiskola

bajai halászléfőzés hagyománya olyan rangos „társaságba” került, mint a kalocsai pingálás, a halasi csipkevarrás, vagy a busójárás és a kunsági birkapörkölt karcagi hagyománya. A listára más országokban például a kínai sárkányhajózás, a spanyol flamenco, az argentin tangó, az indonéz batikolás és a török kávéfőzés került fel.

A minősítéshez szükséges pályázatot a Bajai Halászléfőző Bajnokok Egyesülete (BHBE) készítette és nyújtotta be még 2020-ban, Baja várossal együtt, a Bajai Halászléfőző Lovagrend támogatásával. A bajai emberek, társadalmi szervezetek és a bajai halászlé kedvelőinek széles köre több ezer aláírással, támogató nyilatkozattal, fotókkal, filmösszeállítással támogatta a pályázatot.

Külön elismerés illeti Fejes Anitát, a BHBE tagját, aki a tudományos igényességgel megírt pályázatot mindvégig gondozta, és Martonosi Attilát a háttéranyagok és film biztosításáért. A kulturális örökség nemzeti jegyzékébe való bekerülés újabb rangot és elismerést jelent a bajai halászlének, és minden olyan embernek, családnak, közösségnek, akik őrzik, ápolják és gyakorolják a nemes tradíciót.

A bajai halfőző versenyen a MA-HAL az általános iskolai zsűriben képviseltette magát. Sziráki Bence, a MA-HAL ügyvezető igazgatója és Hajtun György kóstolta az általános iskolai zsűri tagjaként a halételeket, amelyek ígéretesek voltak a jövőt tekintve. Az ügyvezető igazgató elmondta, hogy a szakmaközi szervezet számára – miként a BHBE számára is – fontos a fiatalok megszólítása, ezért támogatta a rendezvényt. A fiataloknak maradandó élményben volt részük, hiszen a Duna és Sugovica találkozásánál, a bajai Türr István-kilátónál rendezték meg az eseményt.

A Szegedi tükörponty is uniós oltalmat kapott

Az Európai Bizottság szeptember 8-án kihirdetett rendeletével a „Szegedi tükörponty” védett elnevezéssé vált az Európai Unióban. A korábban bejegyzett Szilvásváradai pisztráng, az Akasztói szikiponty és Balatoni hal után ez a ponty lett a negyedik magyar édesvízi hal, amely uniós oltalmat kapott, hogy ez is hozzájáruljon a halfogyasztás hazai népszerűsítéséhez.

A „Szegedi tükörponty” oltalom alatt álló földrajzi jelzés a Szegedi tükörponty államilag elismert pontyfajtából tenyésztett élő halra és annak húására vonatkozik. Tenyésztőterülete a Szeged városától északra található Fehér-tóra mint a Dél-Alföld természetes vízgyűjtő medencéjére épülő, 2 ezer hektár területű, 141 tóból álló összefüggő halastórendszer.

A „Szegedi tükörponty” hasi oldala sárga, pikkelyzete hátsoros tükörös. Húsa vöröses színű, omlós, nagy fehérjetartalmú, zsírszegény és ízletes. Ezek a sajátos tulajdonságok az egyedileg kitenyésztett fajtájának, a környezeti adottságoknak és a szikes termőhelyhez igazított tartási körülményeknek köszönhetőek.

A filézett „Szegedi tükörponty” 2011 óta viseli a Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegyvet. Filézve igen kedvelt a vendéglátók és a fogyasztók körében egyaránt, és nélkülözhetetlen alapanyaga a híres szegedi halászlének.

Fotó: AM

AM SAJTÓIRODA

H. GY.